
Problematiserede patienter

Ulighed og lighed på hospitalet

Oplæg på Den Årlige Patientstøttedag
2014

Adjunkt Mari Holen, ph.d.

Center for Sundhedsfremmeforskning (CSUF)

Lars Andersen, Dagens Medicin

Problematiserede patienter – et eksempel

”Ja, det er jo meget nemmere når de har været på internet og sat sig ind i hvad der skal ske, når de giver noget tilbage. Det sværeste er når de bare ligger i sengen uden at respondere på kontakt”.

Afdelingslægen Rasmus refleksioner over behandling af Peter (Holen 2011)

Problematiserede patienter – et blik

- Hvordan kan det være at disse patienter problematiseres?
- Hvad bliver problematiseret?
- Hvordan kan vi forstå det i lys af konteksten?
- Hvilke konsekvenser har problematiseringerne – og for hvem?

Hospitalet som kontekst

- Hospitalet er ikke en neutral arena
- Hospitalet har en historicitet som trækker spor
- Hospitalet som bestemte måder at praktisere (gøre, tænke og sige) på
- Patient er ikke noget isoleret, men skabes i samspil med institutionen

Institutionelle rationaler

- Institutionelle rationer byder sig til for både kollektive og individuelle aktører
- Gør handlinger, udsagn og erkendelser meningsfulde inden for den sociale virkelighed de fungerer i
- Aktørerne må derfor forholde sig til dem
- Er ikke determinerende i den forstand at de bestemmer handlinger – de er afhængige af at blive opretholdt i praksis
- De institutionelle rationaler fletter sig også sammen

4 dominerende institutionelle rationaler

- Biomedicinsk rationale
- Neoliberalt rationale
- Psykologisk rationale
- Omsorgsrationale

”Den mere og mere omsiggribende individualiseringsproces, som vestlige samfund i dag gennemgår, betyder bl.a.; at borgeren i stigende omfang gøres ansvarlig for sin egen situation – sin helbredelse, sin læring, sin behandling eller sin integration. Idealborgeren er således en person, som handler ansvarsfuldt, viljestærkt og kontrolleret, og som erkender selv at spille hovedrollen i løsningen af sine problemer.”

Mik-Meyer & Villadsen 2007:10

Ansvar for egen sundhed

”Vi skal have danskerne til at tage et større ansvar for deres sundhed”

Astrid Krag, tidl. sundhedsminister, debatindlæg i Berlingske, nov. 2011

Mette Dreyer, Politiken 7. maj 2012

Den aktive patient i et spændingsfelt

På den ene side

- At skulle tage ansvar for egen sundhed
- At skulle optræde som fri forbruger

På den anden side

- At skulle tilpasse sig den institutionelle orden
- At være afhængig

Konklusion

- At fremstå som en passende eller forståelig patient(identitet) handler om at **få pålagt og tage ansvar som patient**
- At fremstå som aktiv patient hænger sammen med at tage ansvar for egen sundhed
- Ansvar for egen sundhed kan ses som en figur i sig selv
- At fremstå som problematisk patient har betydning for patientens positionering i afdelingen
- Problematisk patienter truer ikke bare egen sundhed, med også afdelingens orden

